

Brief 6: (geen datum)

Lieve Désiré

Uwe brief¹ was mij meest welkom en ik haast mij U, dien ik vroeger uit gebrek van adres niet schrijven kon, een kort antwoord te laten geworden. Het is mij altijd hoogst aangenaam iets nieuws te vernemen van mijn goede oude studiemakkers uit het Amerikaansch Collegie.

Habets² schrijft nog al dikwijls; Poels nooit, en in New York zijnde zond ik hem eene depêche om met mij samen te treffen in Sweeny's Hotel; toch heb hem niet gezien. Hij kwam er aan en toen ik juist op dat oogenblik niet in het hotel was, is hij weer vertrokken en alhoewel ik dien dag en den volgenden in New York bleef. Bij Gijsen heb ik een nacht in huis logeert bij gelegenheid dat ik met eenen anderen Hollandschen priester de Niagara Falls bezocht in september.

Willimantic bevalt mij goed; het is eene Schoone plaats, heerlijke kerk en goed volk. In de naburige plaatsen vele Hollandsche priesters. en wij bezoeken ons dikwijls. Baltic is slechts 12 mijlen van ons, daar is Father Van den Noort³ pastoor een echte goede jongen. Putnam is 28 mijlen; Pastoor en kapelaan: Vijgen⁴ en Van Oppen⁵. Danielssonville 30 mijlen; pastoor Father Princen⁶ Limburger,

¹ Die brief was van januari 1878 van Arnold van Wersch aan Désiré de Fraine die in mei 1879 zou overlijden. De Fraine was een studievriend van hem aan het Amerikaans College in Leuven geweest.

² Waarschijnlijk is dit de bekende Jos Habets, pastoor en archivaris in Limburg.

³ **Jan (John) van den Noort** werd in 1842 in Dongen geboren. In 1867, 25 jaar oud, werd hij priester gewijd, Enkele jaren later werd hij kapelaan in Danielson in Amerika en in 1876 was hij pastoor in Baltic. Toen pastoor Vijgen in Putnam overleed, werd Van den Noort in 1889 tot pastoor van Putnam benoemd. Hier bleef hij 23 jaar werken. In 1911 stond opeens een verwarde man met een pistool voor hem in de kerk waar hij net de mis opdroeg. Van den Noort vluchtte net als iedereen, de kerk uit waar de man met pistool werd gevangen genomen., Inmiddels 70 jaar vertrok hij met emeritaat naar zijn klooster in Dongen. Totaal was hij 45 jaar priester geweest. In Putnam werd in 1916 een straat naar hem vernoemd. Vanuit Dongen ging hij naar het *gasthuis* in Gilze waar hij in 1927 zijn diamanten (60 jaar) priesterfeest met een plechtige hoogmis vierde. De fanfare had speciaal voor hem Dear Old Putnam Home gecomponeerd en met alle parochianen gezongen. Enkele maanden later overleed hij hier in augustus 1927, 85 jaar oud.

⁴ **Jac. Eugene Vijgen** kwam in 1865 vanuit Leuven naar Putnam. Deze Heerlense priester trof een bloeiende parochie aan. Dat was dan ook aanleiding voor hem om in 1870 een nieuwe kerk te bouwen. Hier konden 1500 mensen in. Deze kerk werd echter vijf jaar later door brand verwoest en de missen werden voortaan in een plaatselijke zaal gehouden.

⁵ **Alphonse van Oppen** werd op 26 juli 1849 in de Emmastraat in Heerlen geboren. Hij volgde zijn opleiding in Rolduc en daarna aan het Amerikaans College in Leuven waar hij op 22 mei 1875 tot priester gewijd werd. Een half jaar later vertrok hij naar Amerika. Daar werd hij eerst kapelaan in Windsorlock en wat later onder pastoor Vijgen in Putnam. In 1880 werd Van Oppen benoemd tot pastoor in Meriden waar hij tot en met 1919 bleef. Deze parochie had hij zelf gesticht. Toen vertrok hij, na 43 jaar in Amerika gewerkt te hebben, naar Heerlen waar hij opgenomen werd in het sanatorium. Hij kwam hier, zei hij, om hier te sterven. Zijn gezondheid had in Amerika zwaar geleden. Blijkbaar was de Limburgse lucht goed voor hem want in mei 1925 vierde hij hier zijn gouden priesterjubileum. Hij was 78 jaar oud. Hij assisteerde nog steeds de pastoor in de kerk op Molenberg. In 1935 vierde hij zijn diamanten (60jarig) priesterjubileum in Heerlen. Hij was 86.

⁶ **Jacob Arnold Princen** werd in april 1841 in Weert geboren. Zijn vader was tingieter. Jacob studeerde eerst aan Rolduc en daarna aan het Amerikaans College in Leuven. In 1868 vertrok hij naar Amerika waar hij pastoor van Danielsonville werd. In de Goede Week van 1883 vertrok hij naar Hartford om de plechtigheden van Goede Vrijdag bij te wonen. Onderweg kreeg hij ademhalingsproblemen. Gelukkig voor hem was pastoor De Roo net in de buurt die hem in een koets zette en naar Willimantic bracht. Daar overleed hij enkele dagen later in maart 1883. Hij overleed twee dagen na de begrafenis van Arnold van Wersch die in hetzelfde huis overleden was. Princen ligt in het zelfde graf waar ook Arnold van Wersch ligt en later pastoor De Bruycker bijgezet werd.

Grosvenordale ongeveer 35 mijlen, pastoor Father Martial⁷ een Belg etc. etc. Gij ziet dat wij hier zoo wat in het geloofde land wonen, allen Hollandsche en Vlaamsche jongelingen samen; mijn pastoor is ook een Vlaming en lacht op zijn best als ik hem de geschiedenis van de puit vertel.

Als mijn raad van eenig gewicht kan zijn, dan verzoek ik U naar ons landje hier te komen. Dat zou mijn beste wensch zijn en Father De Bruycker heeft mij verzocht U in zijnen naam te vragen van dit diocees te kiezen en direkt over te komen en uwe studies te gaan doen in het Seminarie van Froy, wat door Belgische professoren bestuurd wordt. Vergeef mij dat ik nu over een punt, als goede vriend, rechtuit spreek. Indien het U een bezwaar zou zijn het kostgeld te betalen dan is Father De Bruycker bereid zulks voor U te doen, zoodat Gij geene uitgaven zult hebben. Het beste ware dan nu zoo gauw mogelijk over te komen en Father De Bruycker, als een der oudste priesters, zou dan eenvoudig aan den nieuwen bisschop, dien we binnenkort verwachten (maar hij moet nog benoemd worden) mededeelen dat een student voor ons diocees in Froy is en dat would be allright.

Zeg me nu eens binnen kort, mijn lief Diestje, wat Gij daarover denkt en of Uw Heer Oome daar eenige objectie tegen zou hebben. Groet veelmaals Mijnheer Uw Oome in Father De Bruycker's en in mijn naam en laat me spoedig uwe gedachte omtrent dit voorstel vernemen. Mijn beste Désiré ik hoop u later meer nieuws te vertellen. Bid veel voor mij, ik zal ook dikwijls Uwer indachtig zijn opdat de goede God U spoedig in de beste gezondheid het eind uwer Studies late bereiken. Wees verzekerd, mijn lieve Vlaamsche Jongeling, van de oprechte vriendschap van Uwen getrouwen

Arnold.

⁷ **H. Martial** werd in 1872 assistent van de hierboven genoemde Vijgen en kort daarna pastoor in Grosvenordale over de Canadese parochianen. In 1881 werd zijn zus in Lourdes wonderbaarlijk genezen nadat zij 14 jaar lang in bed gelegen had. De Belgische Martial schreef veel, van poëzie tot filosofische werken, maar ook over de dialecten. Hij overleed in december 1882 bij een ongeluk met een paard en wagen. Hij was, voordat hij naar Amerika ging, professor aan het Bisschoppelijk College in St. Truyden.